

Ekoist: Journal of Econometrics and Statistics

Ekoist: Journal of Econometrics and Statistics

Sayı/Number: 36 • Haziran/June 2022

e-ISSN: 2651-396X • DOI: 10.26650/ekoist

Dizinler / Indexing and Abstracting

TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin

ProQuest Central

DOAJ

RePEc IDEAS

RePEc EconPapers

ERIH PLUS

SOBIAD

Ekoist: Journal of Econometrics and Statistics

Sayı/Number: 36 • Haziran/June 2022

e-ISSN: 2651-396X • DOI: 10.26650/ekoist

Sahibi / Owner

Prof. Dr. Burak GÜRİŞ

İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
Istanbul University, Faculty of Economics, Department of Econometrics, Istanbul, Türkiye
- bguris@istanbul.edu.tr

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Responsible Manager

Arş. Gör. Hüseyin İÇEN

İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
Istanbul University, Faculty of Economics, Department of Econometrics, Istanbul, Türkiye
- huseyin.icen@istanbul.edu.tr

Yazışma Adresi / Correspondence Address

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Ekonometri Bölümü
İstanbul Üniversitesi Merkez kampüsü İktisat Fakültesi Ekonometri Bölümü Beyazıt/Fatih, İstanbul,
Türkiye

Telefon: +90 (212) 440-0000/11671

Fax: +90 (212) 520 82 86

E-mail: ekoist@istanbul.edu.tr

www.dergipark.gov.tr/iuekois

<https://iupress.istanbul.edu.tr/en/journal/ekoist/home>

Yayıncı / Publisher

İstanbul Üniversitesi Yayınevi / Istanbul University Press
İstanbul Üniversitesi Merkez Kampüsü, 34452 Beyazıt, Fatih / İstanbul, Türkiye
Telefon / Phone: +90 (212) 440 00 00

Dergide yer alan yazılardan ve aktarılan görüşlerden yazarlar sorumludur.
Authors bear responsibility for the content of their published articles.

Yayın dili Türkçe ve İngilizce'dir.
The publication languages of the journal are Turkish and English.

Haziran, Aralık aylarında, yılda iki sayı olarak yayımlanan uluslararası, hakemli, açık erişimli ve bilimsel bir dergidir.
This is a scholarly, international, peer-reviewed and open-access journal published Biannual in June, December.

Yayın Türü / Publication Type: Yaygın Süreli / Periodical

Ekoist: Journal of Econometrics and Statistics

Sayı/Number: 36 • Haziran/June 2022

e-ISSN: 2651-396X • DOI: 10.26650/ekoist

DERGİ YAZI KURULU / EDITORIAL MANAGEMENT BOARD

Baş Editör / Editor-in-Chief

Prof. Dr. Burak GÜRİŞ, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- bguris@istanbul.edu.tr

Baş Editör Yardımcıları / Co-Editors-in-Chief

Prof. Dr. Burcu KIRAN BAYGIN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - kburcu@istanbul.edu.tr
Doç. Dr. Aycan HEPSAĞ, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- hepsag@istanbul.edu.tr

Editorial İlişkiler Yöneticileri / Editorial Relations Managers

Prof. Dr. Ali Karun NEMLİOĞLU, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - karun@istanbul.edu.tr
Prof. Dr. Mustafa TEKİN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- mustafatek@istanbul.edu.tr

Editorial Asistanlar / Editorial Assistants

Arş. Gör. Hüseyin İÇEN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- huseyin.icen@istanbul.edu.tr
Arş. Gör. İbrahim Sezer BELLİLER, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - sezerbelliler@istanbul.edu.tr
Arş. Gör. Sinan DEMİREZEN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - sinan.demirezen@istanbul.edu.tr
Arş. Gör. Buğra POLAT, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- bugra.polat@istanbul.edu.tr

Teknik Uzmanlar / Technical Specialists

Arş. Gör. Halil İbrahim GÜNDÜZ, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- halil.gunduz@istanbul.edu.tr
Arş. Gör. Nimet Melis ESENYEL İÇEN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - melis.esenyel@istanbul.edu.tr
Arş. Gör. Haydar EKELİK, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- haydar.ekelik@istanbul.edu.tr

İngilizce Dil Editörleri / English Language Editors

Alan James NEWSON, İstanbul Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye
- alan.newson@istanbul.edu.tr
Elizabeth Mary EARL, İstanbul Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye
- elizabeth.earl@istanbul.edu.tr

Ekoist: Journal of Econometrics and Statistics

Sayı/Number: 36 • Haziran/June 2022

e-ISSN: 2651-396X • DOI: 10.26650/ekoist

YAYIN KURULU / EDITORIAL ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Anıl K. BERA, University of Illinois, College of Liberal Arts & Sciences, Department of Economics, Şikago, Amerika Birleşik Devletleri - abera@uiuc.edu
- Prof. Dr. Mehmet CANER, The Ohio State University, Department Of Economics, Ohio, United States - caner.12@osu.edu
- Prof. Dr. Nicholas APERGIS, University of Piraeus, Department of Banking and Financial Management, Atina, Yunanistan - apergis1962@gmail.com
- Prof. Dr. Jamal HUSEIN, Angelo State University, Department of Accounting, Economics and Finance, Texas, United States - jamal.husein@angelo.edu
- Prof. Dr. Sakkthivel ANNAMALAI MANICKAM, Skyline University Collage, School of Business, Department of Marketing, Sharjah UAE - drsakkthi@gmail.com
- Prof. Dr. Ram SHANMUGAM, Texas State University, Honorary Professor of International Studies, School of Health Administration, San Marcos, TX 78666, USA - shanmugam@txstate.edu
- Prof. Dr. M. Thomas PAUL, PNG University of Technology, Department of Business Studies, Morobe Province, Papua New Guinea (PNG) - thomas.paul@pnguot.ac.pg
- Prof. Dr. Fatmir MEMAJ, University of Tirana, Faculty of Economics, Department of Applied Statistics and Informatics, Tirana Albania - fatmirmemaj@feut.edu.al
- Dr. Ojonugwa USMAN, School of Business Education, Federal College of Education (Technical), Department of Business Education, Potiskum, Yobe State, Nigeria - usmanojonugwa@gmail.com
- Prof. Dr. Cem CANEL, UNCW Cameron School of Business, University of North Carolina, Department of Operation Management, Wilmington - canelc@uncw.edu
- Prof. Dr. Nilgün ÇİL, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye - nilgun.cil@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Seyhun DOĞAN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Bölümü, İstanbul, Türkiye - sdogan@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Haluk Zülfişkar, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Bölümü, İstanbul, Türkiye - zulfişkar@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Mithat Zeki DİNÇER, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Bölümü, İstanbul, Türkiye - mzdincer@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Veysel BOZKURT, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Bölümü, İstanbul, Türkiye - vbozkurt@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Burak SALTOĞLU, Boğaziçi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonomi Bölümü, İstanbul, Türkiye - burak.saltoglu@boun.edu.tr
- Prof. Dr. Ahmet Mucip GÖKÇEN, Rumeli Üniversitesi, İktisadi, İdari Ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, İstanbul, Türkiye - agokcen@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Fazıl GÜLER, Yeditepe Üniversitesi, Ticari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü, İstanbul, Türkiye - fazil.guler@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. H. Targan ÜNAL, Doğu Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, İstanbul, Türkiye - targan.unal@okan.edu.tr
- Prof. Dr. Nurcan METİN, Trakya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü, Edirne, Türkiye - nurcanmetin@trakya.edu.tr

Ekoist: Journal of Econometrics and Statistics

Sayı/Number: 36 • Haziran/June 2022

e-ISSN: 2651-396X • DOI: 10.26650/ekoist

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Ercan SARIDOĞAN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - ercan.saridogan@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Ferda YERDELEN TATOĞLU, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - yerdelen@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Handan YOLSAL, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- yolsalh@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Kutluk Kağan SÜMER, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - kutluk@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Mehmet Hakan SATMAN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - mhsatman@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Melda AKIN, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - akin01@istanbul.edu.tr

Doç. Dr. Hakan BEKTAŞ, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - hbektas@istanbul.edu.tr

Doç. Dr. Leyla Aylin AKTÜKÜN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - aylin@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Sema ULUTÜRK AKMAN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - akmans@istanbul.edu.tr

Doç. Dr. Özlem YORULMAZ, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - yorulmaz@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Leyla YÜCEL, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - isbilen@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Özlem GÖKTAŞ, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - ozlemg@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Seda KARAKAŞ GEYİK, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - kseda@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Şenol EMİR, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - senol.emir@istanbul.edu.tr

İçindekiler Table of Contents

MAKALELER ARTICLES

Araştırma makalesi/Research article

Risk ve Finansal Göstergeler Arasındaki Asimetrik İlişki: BIST İmalat Sektöründe Bir Uygulama

Asymmetric Relationship Between Risk and Financial Indicators: An Application in BIST Manufacturing Industry

Kübra Yılmaz, Süleyman Kale..... 1

Araştırma makalesi/Research article

The Relationship Between the Health Services Price Index and The Real Effective Exchange Rate Index in Turkey: A Frequency Domain Causality Analysis

Mustafa Özer, Veysel İnal, Mustafa Kırca..... 21

Araştırma makalesi/Research article

Türkiye’de Ekonomik Büyüme ve Dış Ticaret Arasındaki Nedensellik İlişkisi Zamanla Değişiyor mu?

Does Change over Time the Causal Relationship between Economic Growth and Foreign Trade in Turkey?

Gülçin Kendirüran, Furkan Emirmahmutoğlu 43

Araştırma makalesi/Research article

Using The Analytic Hierarchy Process For Store Manager Selection: A Real Case Study

Eylem Acar, Gülcan Karpuz Enücüç..... 63

Araştırma makalesi/Research article

Türkiye’de “Yastık Altı” Altın: Bir Uygulama

Applications of “Under the Pillow” Gold in Turkey

Server Demirci, Selahattin Güriş, Levent Çinko, Turgut Ün, Şaban Kızıllarslan..... 77

Araştırma makalesi/Research article

Spatial Econometric Models and The Analysis of the Determinants of Internal Migration in Turkey

Suna Tatlı, Ferda Yerdelen Tatotlu..... 93

Araştırma makalesi/Research article

İnovasyonu Etkileyen Faktörler: OECD Ülkeleri Örneği

Factors Affecting Innovation in OECD Countries

Umut Akduğan, Nilhun Doğan 111

İçindekiler Table of Contents

MAKALELER ARTICLES

Araştırma makalesi/Research article

Can We Increase Health Expenditure Per Capita Through Higher Economic Growth? Empirical Evidence from Turkey

Esra N. Kılıcı 137

Araştırma makalesi/Research article

**Yüksek Teknoloji İhracatında Ürün Yoğunlaşması ve Gelir Üzerine Ampirik Bir Analiz
An Empirical Analysis of Product Concentration and Income in
High-Technology Exports**

Devran Şanlı, Aziz Konukman 153

Araştırma makalesi/Research article

**Fosil Yakıt Kaynaklı Karbondioksit Emisyonlarına Dayalı K-Ortalama
Kümeleme Analizi: G20 Örneği**

**K-Means Cluster Analysis Based on Fossil Fuel Carbon Dioxide Emissions:
The G20 Example**

Seyhun Doğan, Ebru Doğan, Mutlu Tüzer 187

Araştırma makalesi/Research article

**Mekânsal Ekonometri Tabanlı Karma Sıralama Önerisi: Avrupa
Ekonomik Özgürlükler Örneği**

**Hybrid Ranking Proposal Based on Spatial Econometrics: An Example of
European Economic Freedoms**

Serkan Cahit Dinç, Necati Alp Erilli 205

Araştırma makalesi/Research article

**Büyüme ve Emisyonlar Arasındaki Asimetrik Nedensellik Analizi: Türkiye Örneği
Analysis of Asymmetric Causality Between Growth and Emissions in Turkey**

Mehmet Mert, Hatice Aykan 235

Araştırma makalesi/Research article

**PEGSÜ Ülkelerinin Dış Ticaret Rekabet Gücü AB14 Ülkelerine Yakınsıyor mu? Ani ve
Yumuşak Değişimli Fourier Panel Birim Kök Testinden Kanıtlar**

**Does the Foreign Trade-Driven Competitive Power of Transition Economies
Converge Toward that of EU14 Countries? Evidence from Fourier Panel
Unit Root Test with Sharp and Smooth Breaks**

Oğuzhan Özçelik 257

EDİTÖRDEN

Değerli okuyucular,

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Ekonometri Bölümü tarafından yayımlanan dergimiz, genel olarak Ekonometri Biliminin temas edebileceği bütün alanlarda akademik-bilimsel bilgi üretimine aracılık etme, yayma ve yeni araştırmalara zemin oluşturma hedefiyle 2005 yılında yayın hayatına başlamıştır. Dergimizin ismi “Ekonometri ve İstatistik e-Dergisi” iken 29. sayısından itibaren “EKOIST: Journal of Econometrics and Statistics” adıyla yayım hayatına devam etmektedir.

Dergimizin Haziran 2022 döneminde yayımlanan 36. sayısında 13 adet makale yer almaktadır. Bu makalelerden ilki, Kübra Yılmaz ve Süleyman Kale tarafından hazırlanan “Risk ve Finansal Göstergeler Arasındaki Asimetrik İlişki: BIST İmalat Sektöründe Bir Uygulama” başlıklı çalışmada işletmelerin finansal oranlarının, riskleri üzerindeki kısa ve uzun dönemli asimetrik etkileri Panel Doğrusal Olmayan Gecikmesi Dağıtılmış Otoregresif Model (Panel NARDL) yöntemi ile incelenmiştir. Çalışmada, uzun dönemde işletmelerin riski ile cari oran, nakit döngüsü ve piyasa değeri/defter değeri arasında asimetrik bir ilişki olduğu; öz sermaye karlılığı ve toplam borç oranı arasında asimetrik bir ilişki bulunmadığı, ancak simetrik ilişkinin bulunduğu bulgusu elde edilirken, Kısa dönemde risk ile finansal oranlar arasında asimetrik bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Bu sayının ikinci makalesi ise, “The Relationship Between the Health Services Price Index and The Real Effective Exchange Rate Index in Turkey: A Frequency Domain” başlıklı Mustafa Özer, Veysel İnal ve Mustafa Kırca'ya ait makedir. Çalışmada sağlık hizmetleri fiyat endeksi ve reel döviz kuru arasındaki ilişkisi Frekans alanında nedensellik testleri ile araştırılmaktadır. Elde ettiklere bulgulara göre, kısa ve orta vadede sağlık hizmeti enflasyonunda önemli bir döviz kuru geçişi olduğunu göstermektedir.

Bu sayının üçüncü makalesi ise, “Türkiye’de Ekonomik Büyüme ve Dış Ticaret Arasındaki Nedensellik İlişkisi Zamanla Değişiyor mu?” başlıklı Gülçin Kendirkıran ve Furkan Emirrahmutoğlu'na ait makedir. Çalışmada Türkiye’de ekonomik büyüme, ihracat büyümesi ve ithalat büyümesi arasında zamanla değişen nedensellik ilişkisi araştırılmaktadır. Çalışmada elde edilen bulgular, ihracata ve/veya ithalata hangi dönemlerde Türkiye ekonomisinde büyümenin önemli belirleyicisi olduğunu ortaya koymaktadır.

“Using Analytic Hierarchy Process for Store Manager Selection: A Real Case Study” başlıklı Eylem Acar ve Gülcan Karpuz Encüçüke ait dördüncü makede çok kriterli karar verme yöntemi ile Lansé firmasındaki personel performans değerlendirme problemi ele alınmıştır. Yapılan analiz sonucunda Lansé’de çalışan altı çalışan arasından mağaza müdürü pozisyonuna en uygun kişi belirlenmiştir.

Server Demirci, Selahattin Güriş, Levent Çinko, Turgut Ün ve Şaban Kızırlarlan tarafından ele alınan “Türkiye’de “Yastık Altı” Altın: Bir Uygulama” başlıklı beşinci makale ise İstanbul ilinden elde edilen anket verileri aracılığıyla Türkiye’de yastık altı altının ekonomiye kazandırmanın yolları incelenmektedir. Bu amaçla anket verilerine Faktör Analizi uygulanmış olup, elde edilen faktörler neticesinde Gompit Regresyon Modeli tahmin edilmiştir. Buradan elde edilen bulgulara göre hali hazırda bireylerin pek çoğunun altın bankacılık sistemi kullanmaması ile birlikte bankalara olan güven duygusunun da eksik olduğu yönündedir.

Suna Tatlı ve Ferda Yerdelen Tatoğlu'na ait “Spatial Econometric Models and The Analysis of the Determinants of Internal Migration in Turkey” isimli altıncı sıradaki makede ise, Türkiye’de il göçünü etkileyen faktörlerin mekânsal özelliklere sahip olup olmadığını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Mekansal etkinin önemli olduğu iller LISA istatistikleri kullanılarak belirlenmiştir. Mekansal model, göçü etkileyen faktörlerin yönelimine göre belirlenmiş ve bu değişkenlerin hareketi anlamlı korelasyona sahip iller bazında değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçların ekonomik teori ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir.

Bu sayının 7. sırasında yer alan makale Umud AKDUĞAN ve Nilhun DOĞAN tarafından yapılan “İnovasyonu Etkileyen Faktörler: OECD Ülkeleri Örneği” adlı çalışmadır. Bu çalışmada, İnovasyonu etkileyen faktörlerin OECD ülkeleri için analiz edilmesi üzerinedir. Panel VAR modelleri kullanılarak gerçekleştirilen analizlerde GSYİH, ticari dış açıklık, doğrudan yabancı yatırımlar ile AR-GE harcamaları inovasyonu etkileyen önemli belirleyiciler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sayının 8. sırasında Esra KILCI tarafından “Can We Increase Health Expenditure Per Capita Through Higher Economic Growth? Empirical Evidence from Turkey” başlıklı makale yer almaktadır. Gelir ve sağlık harcamaları arasındaki ilişkiyi ele alan bu çalışmada; 1999-2018 yılları arasındaki ekonomik büyüme ve kişi başına düşen sağlık harcamaları verileri ile analiz gerçekleştirilmiştir. Serilerin durağanlığı geleneksel ADF testi ve RALS-ADF testleri ile sınanmıştır. Ayrıca Engle-Granger ve RALS Engle-Granger eşbütünlük testi sonuçlarında ekonomik büyümenin uzun dönemde kişi başına düşen sağlık harcamaları üzerindeki etkisi tespit edilmiştir.

Sayının 9. sırasında, Devran Şanlı ve Aziz Konukman tarafından yazılan “Yüksek Teknoloji İhracatında Ürün Yoğunlaşması ve Gelir Üzerine Ampirik Bir Analiz” başlıklı makalede ihracatta yoğunlaşma-gelir ilişkisi araştırılmış ve ilk kez bu çalışmada kaynak laneti hipotezinin yüksek teknoloji sektörü için geçerliliği sınanmıştır. 1988-2017 ve 49 ülke örnekleminde panel veri ekonometrisiyle elde edilen bulgular, İhracatın geneli için ileri sürülen U-biçimli ilişkinin yüksek teknoloji (HT) sektörü için geçerli olmadığı gösterilmiştir ve HT ihracatı yoğunlaşması ve gelir arasında çeşitlenme eğrisi bulunamamıştır. Ancak, HT ihracatında çeşitlenmenin itici gücünün, gelir düzeyi olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, doğal kaynak zenginliği HT ihracatının çeşitlenmesinde engelleyici bir unsur olmadığı ve kaynak bolluğunun teknolojik ilerleme ve bilgi ekonomisi faaliyetlerini dışlamadığını göstermektedir.

Seyhun Doğan, Ebru Doğan ve Mutlu Tüzer’in “Fosil Yakıt Kaynaklı Karbondioksit Emisyonlarına Dayalı K-Ortalama Kümeleme Analizi: G20 Örneği” başlıklı çalışmada 1990-2017 yılları arasında G20 üyelerinin durumlarındaki değişimin, kişi başına milli gelir ve fosil yakıt kaynaklı karbondioksit emisyon ölçütlerine dayalı olarak k-ortalama kümeleme analizi yöntemi ile sözü edilen ölçütler açısından üye ülkelerin benzerlikleri ve farklılıkları incelenmiştir. Özellikle, kişi başına düşen karbon emisyonunun gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki farkın büyük ölçüde devam ettiği bulgusu elde edilmiştir.

“Mekânsal Ekonometri Tabanlı Karma Sıralama Önerisi: Avrupa Ekonomik Özgürlükler Örneği” başlıklı 11. sıradaki makale ise Necati Alp Erilli ve Serkan Cahit Dinç'e ait olup çalışmada, ekonomik özgürlükler gibi farklı yargı alanlarındaki politik-ekonomik kurumların kalitesinin birleşik bir ölçü sıralaması için Mekânsal Ekonometri, Bulanık Kümeleme Analizi ve Çok Kriterli Karar Verme konularını içeren hibrit bir yöntem önerilmiştir. Önerilen yöntemin benzer sosyo-ekonomik sıralama ve endeks çalışmalarında başarılı bir şekilde kullanılabilceği görülmüştür.

Mehmet Mert ve Hatice Aykan'ın “Büyüme ve Emisyonlar Arasındaki Asimetrik Nedensellik Analizi: Türkiye Örneği” başlıklı on ikinci sıradaki makalesinde ise, karbon emisyonu ve büyüme arasındaki asimetrik nedensellik ilişkileri ortaya çıkarılmaktadır. Bu amaçla asimetrik nedensellik testi ve saklı eşbütünlük yöntemleri kullanılmış olup değişkenler asimetrik etkiler ele alınarak incelenmiştir. Elde edilen bulgular uzun dönemde değişkenlerin pozitif bileşenleri ve karbon emisyonunun pozitif bileşeni ile ekonomik büyümenin negatif bileşeni arasında uzun dönem denge ilişkisi olduğunu göstermektedir. Buna göre ekonomik büyümedeki meydana gelen gelişmelerin karbon emisyonlarını artırıcı yönde etkisinin olması 2030 hedefleri bağlamında emisyonların azaltılmasının önemini göstermektedir.

Son olarak Oğuzhan Özçelikle ait “Pegsü Ülkelerinin Dış Ticaret Rekabet Gücü AB 14 Ülkelerine Yakınsıyor mu? Ani ve Yumuşak Değişimli Fourier Panel Birim Kök Testinden Kanıtlar” başlıklı çalışmada ise pazar ekonomisine geçiş sürecinde olan 13 ülkenin (PEGSÜ) dış ticaret rekabet güçlerinin, Avrupa Birliğinin 14 temel üyesinin (AB14) dış ticaret rekabet gücüne yakınsaması, 1993:M01-2021:M08 dönemi için, ani ve yumuşak değişimli Fourier panel birim kök testi ile analiz edilmiştir. Serilerdeki ani ve yumuşak yapısal değişimlerin varlığı göz önünde bulundurulduğunda, panele dahil edilen 13 PEGSÜ ülkesinin, dış ticaret rekabet gücü yönünden, AB14 ülkelerine yakınsamakta oldukları bulgusu elde edilmiştir.

Dergimizin bu sayısına makaleleri ile destek veren yazarlarımıza, hakemlik yapan değerli bilim insanlarına ve yayın kurulumuza teşekkürlerimi sunarken, okuyuculara faydalı olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Burak GÜRİŞ

Baş Editör